

Diversiteit mag gevierd worden!

Discriminatie en gelijke behandeling. Wat een ouderwets zeuronderwerp lijkt, krijgt volop aandacht. Hebben de mensen die gediscrimineerd worden betere middelen om het onderwerp aan de kaak te stellen en weerwoord te bieden? Hoe dragen we bij aan meer verdraagzaamheid en begrip? Politieke actie is nodig, maar niet zonder van alle verrassende verschillen in onze maatschappij een feest te maken.

Carin Hereijgers

De economische ongelijkheid werd dit voorjaar in een nieuw licht gezet dankzij de spraakmakende econoom Thomas Piketty. De econoom onthulde dat je lonen gelijk kunt proberen te schakelen, maar dat er altijd mensen met meer en minder vermogen zijn, waardoor economische gelijkheid niet alleen via inkomenspolitiek maar ook door vermogensbelasting moet worden nagestreefd. Maar hoe staat het met gelijkwaardigheid op basis van sekse, huidskleur, levensbeschouwing of seksuele geaardheid? Het Nederlandse nieuws in de zomer

Foto: Esther Simpson, Flickr.com Creative Commons.

bood volop kansen na te denken over artikel 1 van onze grondwet. Het ging in de media over islamofobie, antisemitisme, het 'tolereren' van homo's, de kwestie rond zwarte piet en de aanwezigheid van een speciale VN-commissie bij de herdenking van het slavernijverleden voorafgaand aan het Ketu Koti festival op 1 juli in Amsterdam.

In Nederland worden we op nieuwe manieren geconfronteerd met discriminatie. De rol van de sociale media maakt dat een gebeurtenis een mediahype kan worden en het onderwerp veel meer aandacht krijgt dan alleen op de plek waar het speelt. Het is mooi om te zien dat de maatschappij ook zelf leidend is in het zoeken naar oplossingen. Dat wil overigens niet zeggen dat de politiek er geen rol in speelt.

GroenLinks voelt zich betrokken en speelt een rol bij deze onderwerpen. Onlangs las ik het boek 'Van de straat naar de staat' dat verscheen bij het 20-jarig bestaan van de partij. GroenLinks wilde vanaf het begin een progressieve partij zijn, die streefde naar duurzame ontwikkeling. Duur-

zaamheid was steeds een rode, of liever gezegd, groene draad. Daarnaast ging het nadrukkelijk om diversiteit en een kleurrijke maatschappij. Met ups en downs realiseerde GroenLinks haar agenda. Belangrijke wapenfeiten zijn dat GroenLinks de eerste partij was met duo-leiderschap en dat veel vrouwen partijleider waren. De partij bood en biedt stevig weerwoord wanneer stigmatiserend of discriminerend over bepaalde bevolkingsgroepen gesproken wordt. Toch moest de aandacht voor diversiteit vaak georganiseerd blijven worden binnen de partij. Op vrijwel elk partijcongres is er wel een motie om voor diversiteit aandacht te vragen. In 2008 sprak het congres zich uit voor diversiteit en emancipatie als tweede speerpunt van de partij en daar is sindsdien geen ander voor in de plaats gekomen.

'Uitburgering'

In maart 2013 stond het punt weer op de agenda. De GroenLinks-jongeren van DWARS behaalden met de motie 'vrijzinnigheid' een meerderheid. Ze kwamen met de term 'uitburgering'.

Ashley North, toenmalig voorzitter van Dwars, zei daarover: 'Uitburgering staat voor de maatschappelijke transformatie van de beperkende normen van burgerlijkheid naar een open samenleving waarin iedereen kan leven en anderen laat leven. Uitburgering is een cruciaal onderdeel van vrijzinnigheid. Wij willen dat de overheid voortaan faciliteert dat mensen kunnen zijn wie ze willen zijn. De vrijheid van lichaam, identiteit en gedachten moet verruimd worden, zolang het de vrijheid van anderen niet inperkt.' Nederland is zo verlicht en modern – zo bleek tijdens een debat van de partijwerkgroepen Roze Links en De Linker Wang in december 2013 - dat 'homoseksualiteit zichtbaar mag zijn op voorwaarde dat ze vooral niet opvalt – dus gewoon is'.

GroenLinks moet een eigentijds pluralisme formuleren

Tegelijkertijd lijkt alles wat zichtbaar godsdienstig is op bedenkelijke wijze 'ongewoon' gevonden te worden. De deelnemers in deze 'ontmoeting van minderheden' ervoeren een sterke behoefte aan een weldoordacht en verdedigbaar idee van een plurale maatschappij. GroenLinks moet – zo was het gevoel - een eigentijds pluralisme formuleren, dat is opgewassen tegen de druk van eendimensionale opvattingen.

Anti-discriminatie

Ruimte voor verschillen, gelijke behandeling en antidiscriminatie: er staat veel op de agenda. Nederland is in Europa het land dat het meest krampachtig omgaat met zwangere vrouwen op de arbeidsmarkt. Het vaderverlof is weliswaar Europabreed aangenomen, maar ook door onze eigen regering wordt het niet als zodanig uitgewerkt. Zwarte piet houdt de gemoederen bezig, maar ondertussen zijn er nog steeds relatief meer witte kinderen die VWO-advies krijgen dan donkere kinderen. De jeugdwerkloosheid is hoog, maar die onder allochtone jongeren is nog hoger dan onder autochtone.

Kennisinstituut Movisie trekt door het land met de presentatie van een onderzoek naar zelfmoordcijfers onder jongeren met een homoseksuele voorkeur. Ze voelen zich zodanig niet welkom in onze samenleving, dat ze daarsoms zelf vergaande consequenties uit trekken. Dit staat niet dagelijks met grote getallen in de krant, maar het is wel een gevolg van ons gezamenlijk maatschappelijk handelen.

Vieren

GroenLinks is een partij die altijd probeerde diversiteit ook echt te vieren, verschillen als een verrijking te omarmen en in te zetten voor een andere manier van in het leven en in de politiek staan. Het is belangrijk om op een goede manier met elkaar om te gaan, hoe groot de verschillen soms

ook zijn. Helaas is dat in de breedte van onze maatschappij geen vaststaand gegeven meer. Het is iets om politiek voor te knokken. Thomas Piketty heeft de veren van het economische bed flink opgeschud en belangrijke kanten van de economische ongelijkheid onthuld om zo concrete oplossingen aan te reiken voor meer gelijkheid. Als dit in de wereld van het geld kan, moeten oplossingen ook mogelijk zijn in die – inderdaad ingewikkelder - wereld van onze identiteit. Het is geen onbelangrijk detail wie je bent, wat je identiteit is en hoe je daarmee je positie in de maatschappij inneemt. Willen we echte gelijke kansen nastreven? Tolereren we elkaar alleen maar? Of gaan mensen echt het goede leven samen proberen te vieren? Diversiteit mag gevierd worden - en daar werk ik graag mee. Jij ook? ●

GEWELDLOOS WEERBAAR

Margrietha Reinders

Het staat in mijn geheugen gegrift: de stille gezichten van de jonge mannen op de IS-video's vlak voor hun onthoofding. Het beeld hoeft geen toelichting...ik heb de video's niet verder bekeken. Wel het ontroerende filmpje waarop de ouders van een van hen getuigden tegen het inzetten van geweld als middel om wraak te nemen. Zij weigerden consequent en met tranen in hun stem toe te geven aan de verleiding om te haten en te vernietigen, maar bleven volhardend uitspreken dat zij geloofden in de kracht van barmhartigheid. Daarmee bewezen zij hun moedige zoon, die journalist was, een grote eer. Op het bidprentje bij zijn herdenkingsdienst stond het gebed van Franciscus van Assisi: 'Waar haat is, laat mij liefde brengen....'

Het deed mij denken aan de apostel Johannes, die het voor elkaar kreeg om na de onthoofding van zijn broer Jacobus door de collaborerende overheid te zeggen: 'Heb elkaar lief en blijf in Zijn liefde.' Die woorden, gericht aan een doodsbang groepje joods/palestijnse christenen, houden mij persoonlijk overeind en wijzen mij de weg uit de spiraal van barbaarsheid waarin onze wereld is terechtgekomen.

Tegelijkertijd lees ik in een persbericht van Stop Wapenhandel, dat Nederland vorig jaar voor 116,6 miljoen euro aan wapenexport vergunningen voor landen in het Midden Oosten en Noord Afrika heeft verstrekt. En dat wij in totaal 964 miljoen euro aan wapenexport verdienen. Tweede hands wapens worden via onze krijgsmacht gebruikt in Jordanië en Syrië. Aan Egypte, waar veiligheidstroepen volgens Human Right Watch in 2013 betrokken waren bij misdaden tegen de menselijkheid, levert Nederland voor 6 miljoen euro aan communicatietechnologie.

Stop Wapenhandel is maar een heel klein groepje van niet meer dan drie mensen dat onderzoek doet naar de gevolgen van wapens en pleit voor mensenrechten, veiligheid en ontwikkeling. Maar soms maakt een heel klein groepje mensen al het verschil. Net zoals die ouders in Amerika met hun oproep tot radicale barmhartigheid. En zoals de journalist die zijn waarheidsvinding met de dood moest bekopen. Of zoals de nieuwtestamentische discipel, die na gevangenschap en marteling blijft betogen dat de liefde het wint. De verleiding tot haat en wraak is van alle tijden en houdt ons in een ijzeren greep gevangen. Machtspolitiek en economisch gewin volgen direct op de inzet van wapens. Maar we kunnen zelf kiezen voor die andere, veel dapperder weg: die van de geweldloze weerbaarheid. De weg van De Linker Wang!

Margrietha Reinders, predikant in Amsterdam.